

Zpráva o ověření programu v praxi průběžná

I.

Příjemce	Salesiánský klub mládeže, z.s. Dům Ignáce Stuchlého
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008149
Název projektu	Programy pro školy - rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu
Název vytvořeného programu	Život online
Pořadové číslo zprávy o realizaci	2

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
Dům Ignáce Stuchlého	4. - 6. 3. 2019	17 žáků 8.roč. ZŠ Gabry a Málinky Štítná nad Vláří
Dům Ignáce Stuchlého	18. - 20. 3. 2019	24 žáků 8.A ZŠ Vyhlídka Valašské Meziříčí
Dům Ignáce Stuchlého	18. - 20. 3. 2019	21 žáků 8.B ZŠ Vyhlídka Valašské Meziříčí

III.

1

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?

Ověření probíhalo během třídních pobytových kurzů v Domě Ignáce Stuchlého, kde je zajištěno ubytování a stravování. Počet účastníků, cílová skupina a realizátoři programu jsou uvedeni v následující tabulce:

Termín	Škola	Počet žáků	Tým
4. - 6. 3. 2019	8. roč. ZŠ Gabry a Málinky Štítná nad Vláří	17	František Horsák, Šimon Král
18. - 20. 3. 2019	8.A ZŠ Vyhlička Valašské Meziříčí	24	František Horsák, Gabriela Šenková
18. - 20. 3. 2019	8.B ZŠ Vyhlička Valašské Meziříčí	26	Thomas Strohbach, Anna Hořínková

Dotazníkové šetření probíhalo ve 3 fázích. Před kurzem, po skončení kurzu a s odstupem několika týdnů. V první fázi bylo zjišťováno předporozumění a připravenost/motivace účastníků k účasti na programu.

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Téma médií je pro účastníky velmi aktuální a v té oblasti se velmi dobře orientují. Nicméně různé programy zabývající se problematikou médií jsou zaměřeny zejména na hrozby a rizika spojená s jejich užíváním. Během vstupních aktivit i žáci uvedli, že je budeme strašit a pouštět děsivá videa s cílem je odradit od užívání médií, sociálních sítí a internetu. Z dotazníkového šetření vyplývá následující.

První otázky dotazníku směřovaly na to, jaké sociální sítě žáci mají a jak je využívají. Následující tabulka uvádí oblibu používání sociálních sítí.

Název sociální sítě	Míra oblíbenosti v %	Pořadí oblíbenosti
YouTube	90,8	1
Messenger	87,7	2
Instagram	72,3	3
Facebook	41,5	4
Snapchat	24,6	5
Twiter	16,9	6
Pinterest	12,3	7
Whatsapp	13,8	8

Jiné sociální sítě téměř nepoužívají, v zanedbatelných jednotkách se ještě objevil Viber a Twitch. 60% žáků nebylo schopno uvést, co se jim na Facebooku líbí, 20 % uvedlo, že se jim líbí, že mohou s jinými komunikovat, pro 14 % je výhodou Facebooku čtení zpráv a příspěvků ostatních a 6 % má rádo fotky a videa. Na Instagramu vedou naopak videa v 51 % odpovědí, 31 % nedokáže výhody říci, 14 % se líbí články, příspěvky. U Snapchatu nebylo schopno 77 % uvést, co se jim na této aplikaci líbí, u Whatsappu to bylo 88 %, u Twitteru 85 % a u Pinterestu 86 % z nich. 41 % z nich uvedlo, že si prohlíží informace na profilech druhých, protože ho to zajímá (takže aktivity na to, co je tam vhodné

dávat, byly na místě). Jako síť naprosto bez rizika vnímali Pinterest, 49 % z nich nevidělo ani žádná rizika na Facebooku, 64 % na Instagramu, 54 % nevidělo žádné riziko na Messengeru, 88 % na Snapchatu a 89 % na Whatsappu.

V otázce nahrávání druhých lidí si 28 % žáků myslí, že mohou natáčet cokoli zajímavého. 53 % by se dopředu dotyčných zeptalo, jestli je mohou natáčet.

Ještě si umí představit, že by byli nějakou dobu bez mobilu, 28 % vydrží bez mobilu i několik dnů, 26 % by vydrželo bez mobilu i týden nebo dva, pro 20 % je to otázky pouze několika hodin.

52 % z nich svůj mobil nikdy nevypíná.

Z uvedeného vyplývá, že jsou zvyklí být s mobilem velmi často a je to součást jejich života.

Při vyplňování osobních údajů jich 66 % uvádí pravdivé informace, 49 % jich spíše nesouhlasí s tím uvádět podrobnosti jako datum narození, naprosto nesouhlasí s uváděním osobních údajů 9 %. 46 % důvěřuje skupinám, které mají nějakého administrátora.

Nejčastěji sdílí fotografie z dovolené, ve 24 %. Také je pro ně v pořádku sdílet fotografie z party s přáteli v 18 % a sebe v legračních pozicích v 16 %. Se sdílením fotografií ze soukromí nemá problém 5 % (10) z nich.

Před kurzem si myslelo 66 % žáků, že poznají falešný profil.

Následující tabulka uvádí v procentech, jak dokázali správně definovat vybrané pojmy ze světa sociálních sítí.

Vlog	71,0
Videorecenze	59,0
Prank	88,0
Livestream	86,0
Hashtag	52,0
Elektronická stopa	8,0

K různě dostupným wifi free se velmi často připojuje 75 % z dotázaných.

Pouze 25 % rodičů má podle slov žáků přehled o tom, jaké aplikace mají ve svých mobilních telefonech.

51 % žáků si našlo nějakého kamaráda přes sociální síť. 11 % má na sociálních sítích i přátele se kterými se nikdy nesetkali, a nic o nich neví.

Na otázku Jak moc vnímají život na sociálních sítích shodně s reálným jsou výsledky 54 %:42 % ve prospěch toho, že se reálný život s tím na sociálních sítích neshoduje.

Tyto vstupní údaje jsou velmi hodnotným zdrojem informací pro realizaci programu.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Velmi pozitivní reakce mohou doložit následující data z dotazníku, který vyplňovali účastníci po skončení kurzu.

Na procentní škále označovali, jak moc vnímají pro sebe přínos kurzu. Pro 96 % z nich má kurz přínos mezi 50 až 100 %.

Za nejpřínosnější z celého kurzu považuje 45 % z nich informace o bezpečném chování na internetu a 31 % informace a rady jak fotit. 73 % nenapsalo žádnou výhradu ke kurzu a aktivitám, nepovažují žádnou aktivitu za výrazně slabou proti ostatním.

Negativní reakce při celkovém zhodnocení se objevily pouze u 3 účastníku (4 %).

Při porovnání odpovědí na otázku, „Jaké fotografie je v pohodě sdílet“ před programem a po jeho skončení, je vidět pokles ve většině kategorií.

Sdílení fotografií	před kurzem (v %)	po kurze (v %)
kamarádů	10,0	11,1
z dětství	14,5	13,8
z dovolené	23,5	16,1
rodinné oslavy	11,0	9,7

party s přáteli	18,5	12,9
sebe v legračních situacích	16,0	15,7
soukromé foto	5,0	4,6

Pravděpodobné nadhodnocení pravdivých údajů na sociálních sítích z dotazníku před programem odkryla otázka „Na kolik % tvůj profil odpovídá realitě“, pouze 24 % účastníků odpovědělo, že jejich profil odpovídá realitě z 50% a více.

Zajímavé je také srovnání jak rozumí vybraným termínům. U většiny se porozumění snížilo, což lze interpretovat, že si na kurzu ujasnili, co, který termín znamená, a zjistili také, že některým termínům nerozumí správně. Pozitivní zjištění je v posledním řádku tabulky, kdy je vidět výrazný nárůst porozumění tomu, co je to elektronická stopa.

	před kurzem (v %)	po kurzu (v %)
vlog	71,0	59,1
videorecenze	59,0	47,0
prank	88,0	81,8
livestream	86,0	78,8
hashtag	52,0	65,2
elektronická stopa	8,0	15,2

Díky programu také přehodnotili účastníci bezpečnost jednotlivých sítí.

Jak uvádí následující tabulka např. Pinterest, který před kurzem považovali za bezrizikovou síť, nyní skončil jako nejméně bezpečná síť.

Bezpečnost soc. sítí	před kurzem	po kurzu
	v %	v %
Pinterest	91	22
Whatsapp	89	61
Snapchat	88	33
Twitter	86	62
IG	64	61
Messenger	54	74
Youtube	54	74
FB	49	60

Za největší riziko považují účastníci zneužití údajů ze sociálních sítí ve 40 %. Další rizika vnímají velmi marginálně.

Většina z účastníků si po programu myslí, že dokážou poznat falešný profil. Následující tabulka udává jejich odpovědi v %

podle fotek	52,6
podle komentářů	19,2
nemohu jej poznat	16,7
jiné	9,0

Při odpovědi „jiné“ mohli uvést, co tím myslí, ale nikdo z nich nevedl, jakým jiným způsobem poznají falešný profil.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Téma sociálních sítí je žákům velmi blízké a dobře se v něm orientují.

Na procentní škále označovali, jak moc vnímají pro sebe přínos kurzu. Pro 96 % z nich má kurz přínos mezi 50 až 100 %.

Nicméně o některých důležitých pojmech a principech na sociální sítích neměli moc velké povědomí (elektronická stopa, aj.).

Z hodnocení pedagogů vzešlo, že téma je poměrně náročné, k čemu se přidáváme, jelikož je obsahově velmi široké.

Program je celkově málo pohybový.

Je potřeba, aby byl více dynamický, ne pouze předávání informací.

Je třeba si jasně vybrat konkrétní informace, které chceme sdělit, a poměrně jednoduše (i v návaznosti na prožitek, zážitek) je sdělit.

Z dotazníkového šetření vzešlo několik poznatků.

Je vhodné zařazovat tematické bloky týkající se sdílení obsahu na sociálních sítích. Jedná se o velké procento žáků, kteří zrovna z tohoto důvodu sociální sítě sledují.

Důležitý je blok Můj život s mobilem, jelikož 52 % z žáků svůj mobil nikdy nevypíná a také se po programu výrazně snížila doba pobytu na mobilním telefonu.

Snížilo se porozumění jednotlivým pojmům, na co je třeba se v příštím programu více zaměřit, může vyplývat z velkého množství sdělených informací, které mohou působit v konečném důsledku chaoticky. Z představovaných pojmů si žáci nejlépe osvojili problematiku elektronické stopy na internetu, byl to pro ně zřejmě pojem nový, proto zajímavý.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Je potřeba přidat nějakou další aktivní hru.

Soustředit se pouze na informace a dovednosti, které chceme předat, více si ujasnit kam cílíme, aby se to v množství informací neminulo účinkem.

Dramaturgicky upravit.

Dále máme větší množství změn, které proběhnou u jednotlivých aktivit, vše je v závěrečném výčtu konkrétních úprav.

Lépe připravit reflexe, tak jak byly, byly nedostačující.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Ano.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Cíle zůstávají stejné, upravujeme program dramaturgicky – přeházení aktivit a výměna některých aktivit, přidání pohybových aktivit.

Změna proběhne u těchto aktivit:

- QRkódy,
- Info o instruktorovi,
- Zajímavosti,
- Fotící pexeso,
- Jak udělat dobrou fotku,
- Tvorba instagramového účtu,
- Triky a tipy,
- Vyfotit svoji fotku,
- Můj život s mobilem,
- Divadlo fórum,
- Ranní servis,

- Co mi dává, co mi bere,
- Vernisáž fotek,
- Stream.

Většinou se jedná o změny organizační a s ohledem na lepší sledování cílů.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření

- *Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?*

Hodnocení s odstupem času, vyplňování dotazníků ve škole.

Pozitivní údaje jsou při srovnání délky času, který tráví na mobilu/tabletu případně PC hned po kurzu a s odstupem času.

	těsně po kurzu (v %)	s odstupem času (v %)
1-2h	9	28
2-4h	64	51
5-7h	23	21
8 a více	2	0

Od kurzu si 64 % neinstalovalo žádnou novou mobilní aplikaci, a pokud uvedli důvod, bylo to nejčastěji, že žádnou další nepotřebují.

Účastníkům byla také položena otázka, jestli od kurzu smazali nějakou fotografii. Výsledky uvádí následující tabulka:

	v %
Ano	12
Ne	41
Ne a nebudu	41
Chystám se	5

Na otázku, jestli od kurzu více přemýšlí nad obsahem na sociálních sítích, odpovědělo 66 % že nepřemýšlí, což potvrzuje také otázka jestli vnímají ve svém chování na sociálních sítích změnu, kde uvedlo 43 % že spíše ne a 21 % vůbec nevnímá změnu. Částečně vnímá změnu 30 % účastníků a určitě vnímá změnu pouze 7 % z nich.

Bezpečnější chování na sociálních sítích potvrzují také odpovědi na otázku S jakým časovým odstupem dávají na soc. sítě fotografie z aktuálního místa pobytu (např. z dovolené). Nejčastější odpověď ve 46 % byla „Jak kdy, podle nálady“ a „Spíše až po návratu z akce“ ve 21 %.

Nejčastěji vnímají soc. sítě jako zdroj informací ve 38 % odpovědí. Což je podle nich způsob, jak mohou sociální sítě člověku pomoci.

Za největší hrozby sociálních sítí považují účastníci dohledatelnost údajů a jejich zneužití ve 30 %, falešné profily ve 28 % a kyberšikanu ve 20 %. Nejmenší obavy mají z nefunkčnosti soc. sítí. Celkově ale 80 % z nich nepovažuje sociální sítě za bezpečné.

Na otázku, jaká data není vhodné uvádět, odpovědělo 25 % datum narození, 35 % považuje za nevhodné uvádět přesnou adresu bydliště a 32 % osobní údaje jako telefonní číslo apod. je zde vidět velký pokrok od prvního dotazníku, kde 60 % uvedlo, že mají vyplněné datum narození. V čem naopak problém nevidí je uvedení školy, kterou navštěvují, to by vadilo pouze 3 %.

Následující tabulka uvádí v %, jak moc vnímají „v pohodě“ komentování vybraných aktivit. Velmi pozitivní je minimální souhlas s komentováním spolužáků a školních fotek, kde lze vnímat, že vůbec nepovažují za vhodné je zveřejňovat.

aktivita	v %
fotky z výletu	87
příspěvky o sportu	95
příspěvky o módě	67
komentáře o spolužácích	8
komentování aktuálního dění	23
fotky ze školy	8
příspěvky o zdravém životním stylu	92
fotky ze života - co právě dělám	54
komentáře k youtuberům a hodnocení jejich videí	72
videa, kde si ze sebe dělám legraci	59

- *Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?*

Za nejpřínosnější z celého kurzu považuje 45 % z nich informace o bezpečném chování na internetu a 31 % informace a rady jak fotit.

Z pozorování instruktorů vyplývá, že nejlépe žáci kvitovali Zábavnou agenturu, která je bavila, a efektní byl moment, kdy si uvědomili, co vlastně podepsali a jaké důsledky z toho pro ně vyplývají, stejně tak i dobře hodnotili následné přenesení do běžného života - co všechno podepisují a odsouhlasují.

Při odklikávání oken při instalaci aplikací si je lépe čte 58 % účastníků kurzu. 90 % žáků si také dává větší pozor, než si přidají někoho do přátel. 52 % kontroluje oprávnění aplikací před jejich instalací. Na Fotícím pexesu bylo pozitivní, že na rozdíl od dalších aktivit byla tato. Dále hodnotili žáci nejlépe Živý stream a Sociální sítě.

- *Jak byl hodnocen věcný obsah programu?*

Obsah i forma byly hodnoceny pedagogy jako vhodně zvolené, aktivity byly přiměřené věku účastníků a obsah byl označen jako zajímavý a přínosný. Program byl označen jako zábavný, moderní nebo poučný.

Program je výrazně plný informací týkajících se sociálních sítí, které vycházejí s workshopu s odborníkem na média a sociální sítě. Je nutné si tyto informace osvojit.

S odstupem času hodnotí účastníci kurz pozitivně v 65 %, vnímají jeho přínos mezi 50 -100 %.

- *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Od pedagogů vzešlo doporučení, že po odebrání mobilních telefonů žákům by bylo dobré někam postavit hodiny.

Během kurzu si žádnou aplikaci neinstalovalo 96 % účastníků, zpravidla protože neměli wifi. Vymyslet způsob, jak účastníkům sdílet wifi tak, abychom nemuseli sdílet přímo naši síť – zatím se zdá jako nejlepší varianta využití hotspotu z notebooku.

- *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

Výkon byl hodnocen na velmi dobré úrovni, oceněná byla dobrá komunikace s žáky, jasně sdělované instrukce a humorný nadhled. Téma měli realizátoři obsahově dobře zvládnuté. Pozitivně byla hodnocena i připravenost na program, schopnost motivovat žáky k aktivitě během programu i ty, kteří byli učitelem označeni jako problémoví.

- *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

73 % nenapsalo žádnou výhradu ke kurzu a aktivitám, nepovažují žádnou aktivitu za výrazně slabou proti ostatním. Popiš se emoji bylo hodnoceno hůře, hlavně část hádání byla zdlouhavá.

- *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Ne.

- *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Ano zvážíme použití aktivity Popiš se emoji, popřípadě připravíme změnu této aktivity.

- *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Program byl hodnocen, jako příliš statický a sedavý. Obsahově velmi obsáhlý a z toho plynoucí náročnost pro účastníky.

- *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Upravit aktivity do více akčních a pohybových. Některé aktivity zrušit a jiné přesunout, aby program lépe plynul a ucelil se po obsahové stránce.

Úpravy jednotlivých aktivit jsou popsány v konkrétním výčtu.

- *Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Ano budou.

- *Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další verze programu:*

QRkódy – dohlédnout, aby měli aplikaci, vytvořit odpovědní kartu.

Info o instruktorovi - Někde v domě dát naše fotky se jménem, celým.

Vytvořit na notebooku HOTSPOT pro část, která hledá informace na internetu.

Zajímavosti

- Zrušit z úvodního bloku a zařadit do večerního programu.

BLOK Č.1

Mapovací pexeso

- Když budou dvě třídy, musí být dost kartiček, zabere to i s pravidly a příchodem cca hodinu.
- Upravit pravidla a přesuneme ho až na poslední den.

Instagram

Jak udělat dobrou fotku

- Doplnit o protiklady – kvalitní fotka vs. nekvalitní.
- Zaměřit se více na mobilní focení než focení s foťákem.

- Je potřeba celou aktivitu rozhábat a to uděláme, tak že celou prezentaci upravíme a zkrátíme a spojíme s tipy triky.
- Po prezentaci půjdeme na procházku a tam jim postupně budeme zadávat, aby si vyzkoušeli jednotlivé postupy, tipy na konec trik.
- Zkrátka to co jim říkáme, si zrovna vyzkouší a uvidí výsledek. Protože většinu věcí nikdy neslyšeli, tak si to praxí lépe zapamatují.
- Na začátku procházky říct, že jednu z fotek (tu nejlepší) nám pošlou a budeme ji v pozdějším programu používat.
- Doporučit jim fotit fotky do galerie na šířku skrz rámečky.

Vyfotit svoji fotku

- Nutné poslat před večeří.

Tvorba instagramového účtu

- Posílání na mail – pohlídat, ať mají správně adresu a ať to pošlou všichni do určitého času – ideálně ještě před hrou na odreagování .
- Následně to jeden lektor upravuje, druhý vede aktivitu.

BLOK Č.2

Můj život s mobilem

- Zaměřit se hodně na aplikace, vymyslet aktivitu na běhání s aplikacemi a přesunout na začátek bloku č. 4.

Divadlo fórum

- Tuto aktivitu jsme se rozhodli vyřadit a nahradit jinou, na principu večerní soutěže.

BLOK Č.3

Ranní servis – Mít připraveny přesné otázky!

Elektronická stopa

- Formulář je potřeba trochu upravit a ideálně o věci, které po nich můžeme vyžadovat (kliky, dřepy, prodloužení odebrání mobilu).
- Všichni kdo obsluhují „atrakce“ ať hrají v roli pracovníka agentury.

BLOK Č.4

Co mi dává, co mi bere

- Tento blok je potřeba upravit, aby nebyl tak sedací a nudný.
- Chce to nějak interagovat, udělat to více interaktivní.
- Emoji zrušíme, protože nám to bere čas a není to přínosné.
- Diskuzi co mi dává a co mi bere přesuneme do dvouhodinovky do školy, bude to tam víc vyhovovat, protože už budou mít všechny informace.

Vernisáž fotek – ostatní nesledovali hodnocení, ale zajímal všechny až výsledek – tzn. dali bychom to hromadně, ať si hodnotí, mají na to 15 minut, každý ohodnotí obraz, a možná je rozmístit po chodbě, nebo po sále, co největší prostor, ať se spolu tolik nebaví.

BLOK Č.5

- Stream
- Typy videí jsou pro ně těžké, občas těžce uchopitelné a občas prostě nerealizovatelné – nemohou dělat střihy atp.).
- Jasně definovat, co mohou a co nemohou dělat – zakázat drogy, sex, alkohol, hazard, násilí, politiku, sprostá slova.

HASHTAG – představit už na začátku. Mohou fotit v průběhu kurzu.

REFLEXE - udělat si je dopředu, přímo si vytvořit otázky, alespoň základ, je to nutné.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Hana Kostrůnková Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.	4. dubna 2019	

